

Hariduse ja oskuste tulevik Haridus 2030

2018. aastal kooli läinud lapsed on 2030. aastal noored täiskasvanud. Koolid seisavad silmitsi kasvavate nõudmistega valmistada õpilasi ette kiireteks majandus-, keskkonna- ja ühiskonnamuutusteks, **töökohtadeks**, mida pole veel loodud, **tehnoloogiateks**, mida pole praeguseks leiutatud, ja selliste **sotsiaalsete probleemide lahendamiseks**, mida täna ei osata veel ette näha. Haridus saab **anda õppijatele tegutsemisvõimekuse**, pädevused ja sihikindluse, et **kujundada oma elukäiku** ja olla kasulik teistele. Seetõttu on **muutused paratamatud**.

Mis on OECD projekt „Haridus 2030“?

OECD projekti „Haridus 2030: hariduse ja oskuste tulevik“ eesmärk on toetada riike vastuste leidmisel kahele ulatusliku iseloomuga küsimusele:

- **milliseid** teadmisi, oskusi, hoiakuid ja väärtushinnanguid vajavad tänapäeva õpilased, et olla 2030. aasta maailmas edukad ja seda maailma kujundada?
- **kuidas** saab haridussüsteem neid teadmisi, oskusi, hoiakuid ja väärtushinnanguid tõhusalt arendada?

Projekti raames uuritakse hariduse ees seisvaid pikemaajalisi väljakutseid, töötatakse välja **kontseptuaalne õpperaamistik 2030**, et muuta õppekava ümberkujundamise protsess tõenduspõhiseks ja süstemaatiliseks **rahvusvahelise õppekavade analüüsi** kaudu.

„Haridus 2030“ teeb koostööd riikide, arvamusedrite, ekspertide, koolivõrkude, koolijuhtide, õpetajate, õpilaste ja sotsiaalpartneritega, et aidata haridussüsteemi huvirühmadel õppekavareformi tõhusalt ellu viia. Projekt võimaldab huvirühmadel **ideid vahetada, parimatest praktikatest õppida ja neid võrrelda** ning aitab kaasa uue õppimise ökosüsteemi loomisele. „Haridus 2030“ **keskendub algselt küll põhiharidusele**, kuid peab oluliseks, et õppimise edenemisele pöörataks tähelepanu läbi kõikide haridustasemetete ja ka elukestvas õppes.

Ajakava ja tulemused

I etapp (2015-2018)

- kõigi huvirühmadega **kontseptuaalse õpperaamistiku 2030** koostamine
- **ahvusvahelise õppekavaanalüüsi läbiviimine**

II etapp (2019 ja edasi)

- ühtsete põhimõtete ja meetodiliste juhendmaterjalide loomine, mis võimaldavad **riiklikke õppekavasid tõhusalt rakendada**
- õpetajate pädevuste uurimine, mille abil toetatakse kõiki õpilasi tulevaseks eduks soovitud tulemuste saavutamisel

1. tegevussuund: õpperaamistiku 2030 loomine

„Haridus 2030“ **eesmärk on luua ühine arusaam teadmisest, oskustest, hoiakutest ja väärtushinnangutest, mis on vajalikud tuleviku kujundamiseks 2030. aasta sihiga, määratledes:**

- **riikide haridussüsteemide selgema visiooni ja eesmärgid**
Raamistik kutsub huvirühmi üles olema ettemõtlevad ja edendama õpilaste kaasatusele ja arengule keskendunud uuenduslikke õppekeskkondi, mis soodustavad muutusi mitte ainult haridussüsteemides, vaid ka suuremas ökosüsteemis.
- **ühise mõisteruumi riikide, kohalike omavalitsuste, koolide, õpetajate, õpilaste ja teiste huvirühmade jaoks**
Ühine mõisteruum hõlbustab haridussüsteemide võrdlemist, et huvirühmad saaksid tõhusamalt suhelda ning parimaid praktikaid uurida ja võrrelda.

Õpperaamistikus ühise arusaama ja visiooni loomine tugineb teadusuuringutele, mille tulemusi on erinevad huvirühmad põhjalikult analüüsinud ja katsetanud ning mille asjakohasust on nad kinnitanud nii ülemaailmselt kui ka eri riikide hariduspoliitika kujundamise ja elluviimise seisukohast. Õpperaamistiku toel on võimalik **erinevate huvirühmade pidevas koostöös ja ühise arenduse kaudu jõuda kiiremini hariduse parema tulevikuni**.

2. suund: rahvusvaheline õppekavade analüüs

Rahvusvahelise õppekavade analüüsi tulemusena luuakse teadmiste baas, mis võimaldab riikidel muuta õppekavaarenduse protsessid süstemaatilisemaks. See toetab rahvusvahelist vastastikust õppimist ja tõenduspõhiseid arutelusid huvirühmade vahel. „Haridus 2030“ on tuvastanud viis ühist hariduspoliitilist väljakutset:

- püüdes vastata vanemate, järgmise haridustaseme ja tööandjate vajadustele ja soovidele, seisavad koolid silmitsi õppekavade ülekoormatusega. Selle tulemusena ei ole õpilastel piisavalt aega, et omandada vajalikke aineteadmisi ja pädevusi ega ka suhelda sõpradega, magada ja liikuda. Vaja on suunata fookus põhimõttelt „rohkem õppeaega“ põhimõttele „kvaliteetne õppeaeg“.
- õppekavade arenduses kulub palju aega vajaduste väljaselgitamisele, otsustamisele, rakendamisele ja mõju hindamisele. Õppekavas kirjapandu ja tegeliku õppe tulemuse vahel valitseb üldiselt suur lõhe.
- õppekava sisu peab olema kvaliteetne, et õpilased oleksid aktiivselt kaasatud ja mõistaksid õpitavat sügavuti.
- õppekava uuendused peavad tagama võrdväärsed võimalused kõikidele õpilastele, et nad saaksid kasu sotsiaalsetest, majanduslikest ja tehnoloogilistest muutustest.
- õppekavade arenduse planeerimine ja järjepidevus on nende tõhusa rakendamise aluseks.

Nendele väljakutsetele vastamiseks on „Haridus 2030“ ja selle partnerid tuvastanud ajatud eri riikides kasutatavad õppekavade arenduse põhimõtted. Neid põhimõtteid on kasutatud projektis järgmise nelja tegevussuuna analüüsimisel:

Õppekava arenduspoliitika küsitlus	Küsitlus annab riikidele võimaluse õppida teistelt riikidelt õppekavade arenduse häid tavasid ja väljakutseid, poliitilisi algatusi ja strateegiaid. Kaardistati ka riikide üleseid trende.
Õppekava sisu kaardistus	Selgitati välja, millisel määral on riikide õppekavades kirjeldatud uutele nõudmistele vastavad pädevused (nt globaalsed pädevused, digitaalne kirjaoskus, koostöö, kriitiline mõtlemine, loovus ja empaatia). See võimaldab kindlaks teha ainevaldkonnad (nt matemaatika, loodusained, kunst jne), kus mõni pädevus (nt loovus) on õppekavas selgemini esile toodud. Tulemused annavad olulisi võrdlusandmeid ja aluseid, millest lähtuda edasises õppekavade arenduses.
Kehalise kasvatus ja terviseõpetuse hetkeseisu ülevaade	OECD keskendus esmakordselt kehalise kasvatus ja terviseõpetuse analüüsile, mis annab tõenduspõhise ülevaate kehalise kasvatus ja terviseõpetuse mõjust. Lisaks toodi esile uued arusaamad eri riikide kehalise kasvatus ja terviseõpetuse korraldamisest, ainekavadest, praktikatest ja tuleviku eesmärkidest.
Matemaatika õppekava dokumentide analüüs	Uuriti, mil määral on riikide matemaatika ainekavades kajastatud matemaatilise kirjaoskuse ja 21. sajandi oskuste vaatenurgad ning mil määral on need kooskõlas PISA 2021 ja selles projekti raames koostatava raamistikuga matemaatika õppimiseks 21. sajandil.

2. etapp: 2019 ja edasi

2. etapis on projekti eesmärk luua ühine alus põhimõtetele ja meetodilistele juhenditele, mis võimaldavad riiklike õppekavasid tõhusalt rakendada. See aitab riikidel lahendada õppekava rakendamise ühiseid probleeme ja teha kindlaks kriitilise tähtsusega edutegurid. Koostatakse ülevaade nende riikide praktikatest, kus tõhus õppekava rakendamine on taganud õpilaste edukuse. See võimaldab riikidel tõsta õppimise kvaliteeti ja tagada võrdväärsed võimalused õppeks, mis omakorda võib tuua kaasa paremaid sotsiaalseid ja majanduslikke võimalusi üksikisikute ja ühiskonna jaoks laiemalt.

Projekt uurib ka selliseid õpetajapädevusi ja -profiile, mis aitavad kõigil õpilastel saavutada soovitud tulemusi. Ettekujutused eeldatavatest õpetajapädevustest ja -profiilidest võivad toetada riike õpetajaskonna kvaliteedi tõstmisel, mis on õppekava tõhusa rakendamise üks võtmetegureid.

Mõlema aspekti kirjeldamiseks viiakse läbi süsteemsed analüüsid, leitakse olemasolevate uuringute ühisosa, küsitletakse riike õppekavade rakendamise teemal, konsulteeritakse erinevate osapooltega, korraldatakse üleilmseid võrgustikuarutelusid ning tulemusi jagatakse erinevate sektorite ja huvirühmadega.

Lisateave OECD projekti „Haridus 2030“ kohta

OECD projekt „Haridus 2030“ kutsub huvitatud riike ja huvirühmi projektis osalema. Kohtumised kutsutakse kokku kaks korda aastas.

Projekti kohta lisateabe saamiseks ja OECD projekti „Haridus 2030“ materjalide alla laadimiseks külastage meie veebisaiti aadressil oe.cd/education2030